

TRACTATUS DE SOCIETATIBVS,

QVÆ FIVNT
SVPER OFFICIIS
ROMANÆ CVRIÆ.

FRANCISCI CASTRACANII
Iurisconsulti Clarissimi Fanensis.

Nunc dehitò in lucem editus per Iacobum Mascardum.

R O M Æ,
Ex Typographia Iacobi Mascardi. M. DC. IX.

SVPERIORVM PERMISSV.

PER ILLVSTRI, ATQ. EXCELL. D. D.
DIOMEDI VARESIO
ROMANO

SACRÆ CONSISTORIALIS AVLÆ
A D V O C A T O.

VM mutuae pecuniae ratio facilis, in primisq. expedita multis ante annis excogitata, atque adiuuenta frequentari in dies magis, ac magis videretur, ad eam rem Tractatum de Officiorum Societatibus superioribus annis Franciscus Castracanius Iuris vtriusque cognitione ornatissimus valde vtilem composuit, & Sixto V. Pont. Max. dedicatum edidit. Nihil ad controuersias, quae inde exorirentur, decidendas, nihil ad obseruandum, prouidendumq. nequid detrimenti acciperetur, subtilius, verius, vtiliusq. fieri potuit. Quanto autem omnium studio, & cupiditate receptus sit, ex eo intelligi potest, quod nullum apud Bibliopolas eius exemplum exstet. Quamobrem mihi faciendum esse duxi, vt quod alij

TRACTATUS DE SOCIETATIBVS

QVÆ FIVNT SVPER OFFICIIS

ROMANAE CVRIAE.

FRANCISCI CASTRACANII

Jurisconsulti Clarissimi Fanensis.

S V M M A R I V M.

- 1 **L**EX quare necessaria.
- 2 **L**egislator facta hominum pro causa materiali assumit in legibus condendis.
- 3 Legum conditores conati fuerunt omnibus casibus providere.
- 4 Legum conditores non omnibus casibus providere potuerunt.
- 5 Lex ubi deficit, qualiter procedendum sit.
- 6 Societates, quae fiunt super officijs Romanae Curiae ab alijs societatibus differunt.
- 7 Deus saepe paruulo reuelat, quod maioribus non reuelauit.
- 8 Diuisio operis tria operatur.

P R A E F A T I O.

ACTVS humani potissimam causam praebuerunt, vt leges conditae fuerint: nisi enim actiones humanae dirigendae fuissent, iuris scientia non esset inuenta,

cum in tantum homines possent ratione regi, vt legum institutis subiiciendi non essent, idest exercitio legis, vt dicunt Abb. & Fely. in Procem. Rex pacificus: nam iura ex factis orta fuere, l. si ex plagijs. §. incliuio. ff. ad l. Aquil. & propter transgressores lex facta est distin. 4. per totam. Hinc legista pro causa materiali facta hominum assumit, vt illa bene disponat, ad bonum, & aequum temperet, & reducat, vt in l. i. C. de Vet. Iur. enuel. & late declarat Bald. post Azo. in rub. de Iust. & Iure. Cum igitur legum conditores casibus vrgentibus leges aptauerint, & cum eorum maxima prouidentia conati fuerint super omnibus casibus praeteritis, & futuris providere, l. cum lex. ff. de legibus. c. 2. & c. fin. de const. vbi Doct. attamen ob magnam casuum varietatem, cum plura sint negocia, quam vocabula, & cum conditio humana continuis exercitijs suscipiat incrementum, l. legatis. §. ornametis. ff. de leg. 1. Non omnes casus commodè diffinire potuerunt, hinc à Iuliano in l. neque leges, & in l. non possunt. ff.